

Å tiltrekke høyt kvalifiserte og kvalifiserte tredjelandsborgere

Hvordan går EU-landene fram for å tiltrekke seg ønsket og høyt kvalifisert arbeidskraft fra land utenfor EØS-området? I denne fokusstudien fra European Migration Network sammenstilles funn fra 23 europeiske land. Europa 2020-strategien slår fast at det er viktig å legge til rette for arbeidsinnvandring i sektorer der det er mangel på kvalifisert arbeidskraft, og også at det er viktig for EU å tiltrekke høyt kvalifiserte personer i den globale konkurransen om talentene. Samtidig er arbeidsmigrasjon en viktig del av Global Approach to Migration and Mobility (GAMM). I løpet av de siste ti årene har de fleste medlemsstatene i EU innført politikk for å tiltrekke seg og tilrettelegge for innvandring av høyt kvalifiserte arbeidere. Denne trenden har blitt stimulert av innføringen av Forskerdirektivet (2005/71/EC) og Blue Card-direktivet (2009/50/EC) som regulerer adgang til EU for forskere og høyt kvalifiserte arbeidere.

De ulike landene opererer med ulike definisjoner på kvalifisert og høyt kvalifisert arbeidskraft, ofte basert på ILO- og UNESCO-standarder. Samtidig har ulike lands politikk for disse gruppene ofte lignende begrunnelser: å stimulere vekst og skape arbeidsplasser, å fylle mangler på arbeidskraft og å forberede landet på fremtidige behov i arbeidsmarkedet. Politikktutviklingen har i mange land vært kontroversiell i lys av høy nasjonal arbeidsledighet.

Noen medlemsstater fokuserer på spesielle grupper, slik som selvstendig næringsdrivende, eller på spesielle sektorer, slik som helsesektoren eller informasjonsteknologi.

Medlemsstatene bruker ulike midler for å tiltrekke tredjelandsborgere slik som «fast-track»-prosedyrer og ubegrenset tilgang til arbeidsmarkedet. Andre midler inkluderer enkel familiegjenforening, fordelaktige skatteregler og enkle regler for å tilbringe perioder i hjemlandet. Avtaler med tredjeland er lite brukt, men de som finnes er suksessfulle.

EU-land må overkomme visse utfordringer for å konkurrere effektivt om de beste arbeiderne, for eksempel ved å implementere «best practices» med tanke på formidling informasjon, tilpasning av innvandringsprosedyrer og utvikling av insentivordninger. Blue Card-direktivet har også bidratt til å stimulere høyt kvalifisert migrasjon ved å gi høyt kvalifiserte arbeidere mer frihet til å flytte, bytte jobb og ved å gi dem mulighet til å bli i EU og lete etter ny jobb i en periode dersom de blir arbeidsledige.